

ÇİMENTO SEKTÖRÜ

Büyümesini 2015 yılından itibaren aralıksız sürdüren ve Avrupa'nın en büyük üreticisi konumunda olan Türkiye Çimento Sektörü, geçtiğimiz yılın Ağustos'unda Türk Lirasında yaşanan sert değer kaybı sonrasında düşüş trendine girmiştir. Son dönemlerde inşaat işlerindeki yavaşlamanın yanı sıra ülkenin ekonomik koşullarındaki olumsuz gelişmeler, yurtiçindeki birçok ürün gibi çimento talebini de azaltmıştır. Bununla birlikte kur artışına bağlı olarak üretim maliyetlerinin oldukça yükselmesine karşın, yoğun rekabet şartları nedeniyle çimento fiyatları aynı oranda arttırılamamıştır. Bu durum sektörün faaliyet karlılığını baskılayan bir unsur olmuştur. İç pazardaki daralmanın 2019 yılında da devam edeceği beklenmekte olup, dış pazarda büyüme çimento üreticileri için daha önemli bir hedef haline gelmiştir.

2018 yılının ilk yarısını üretim artışıyla tamamlayan sektör, talebin daralması sonucunda ağustos ayından itibaren üretiminde sert bir düşüş yaşamıştır. Sektör üretimi Kasım 2018 sonunda bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,6 oranında azalmıştır. Çimento üretimindeki en büyük girdi faktörü olan enerji (elektrik, petrokok ve kömür) maliyetlerinde yaşanan yüksek artış (Toplam üretim maliyeti içindeki payı %60'tan %75'e çıkmıştır.), talebin düştüğü bu dönemde maliyetleri arttıran ana unsur olmuştur.

2018 yılında sektör üretimi 4 ay gibi kısa bir sürede (Ağustos- Kasım ayları arasında) bir önceki yılın aynı dönemine göre %23,2 oranında daralmıştır. 2018 yılı toplamı için bu daralmanın %9 seviyelerinde gerçekleşmesini bekliyoruz. Ülkemizde inşaat sektöründe yaşanan durgunluğun devam etmesi ve alt yapı yatırımlarında başlayan yavaşlamanın, 2019 yılında çimento sektöründe iç talebi azaltacak unsurlar olduğunu düşünüyoruz. Hazine Bakanlığı'nın hazırladığı Yeni Ekonomi Programı'nda kamu yatırımlarının 2019'da %36,1, 2020 yılında ise %1,7 oranında azalacağını öngörülmesi, önümüzdeki iki yıl süresince iç pazar talebinin geçmiş dönemlere göre düşük seviyelerde seyredeceğini göstermektedir. Bu koşullar çerçevesinde sektörün 2019 yılında %20-%25 bandında daralması beklenmektedir.

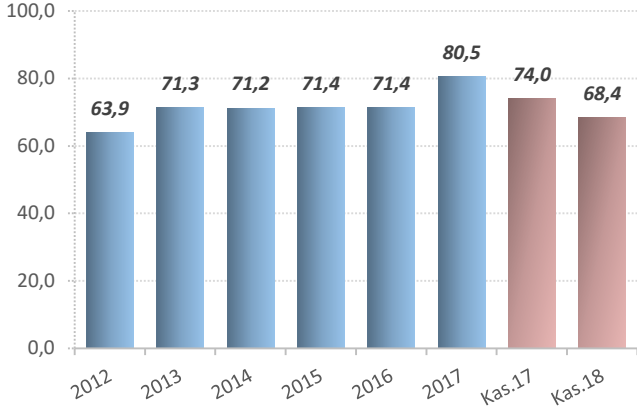
Artan üretim maliyetlerinin çimento fiyatlarına aynı oranda yansıtılamaması sektörün faaliyet karlılığını da olumsuz olarak etkilemektedir. Çimento fiyatlarına 2019 yılı başından itibaren %35-%40 arasında zam yapılmak istenmiş, ancak kamuoyundan gelen tepkiler nedeniyle zam kararı henüz uygulanmamıştır. Bu durum çimento üreticilerinin faaliyet karlarını düşürecek ve net işletme sermayesi ihtiyacını arttıracaktır. Finansman maliyetlerinin yüksek olduğu bu dönemde üreticilerin net karlılıklarında da düşüş öngörüyoruz.

Çimento üretimindeki en büyük maliyet unsuru olan enerjinin üretim esnasında ortaya çıkan ısının geri dönüştürülerek üretimi, maliyetlerin yükseldiği son dönemde çimento şirketleri için daha önemli bir hale gelmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinde çimento fabrikalarının atıklardan enerji elde etme oranı ortalama %30 seviyesindeyken, ülkemizde bu oran şu anda %5 civarındadır. Sayıları az da olsa atık ısıdan elektrik üretim tesisine sahip çimento şirketleri, sağlayacakları maliyet avantajı sonucunda rekabette ön plana çıkacaklardır.

İç pazarda daralma yaşanan sektörde ihracatın önemi artmıştır. Dünya çapında en büyük çimento üreticisi olan Çin'in üretimini azaltması ve de 2019 yılından itibaren çimento ithalatına başlamasının beklenmesi, dış pazarlarda genişlemek için ülkemiz üreticilerine fırsat sunmaktadır. Üretim maliyetlerinin yanı sıra navlun maliyetlerinde de yaşanan artış 2018 Ağustos ayından itibaren ihracatın azalmasına neden olmuştur. Çimento ve klinker ton başına fiyatı düşük bir üründür. Bu nedenle çimento ve klinkerin taşıma maliyetleri, satış fiyatlarına diğer ürünlerden daha fazla etki etmektedir. Bunun sonucunda sektör üreticileri, fiyat avantajının bulunduğu Orta ve Güney Afrika ülkelerinin pazarlarında yer almak için çalışmalara başlamıştır. Söz konusu bölgelerde alt yapı yatırımlarının artmasının yanı sıra, düşük rekabet nedeniyle çimento ve klinker fiyatlarının yüksek seviyede olması, bu pazarları üreticiler nezdinde cazip hale getirmiştir. Şirketler gerek yurtiçi üretimlerini ihraç etmek gerekse doğrudan yatırımlarla söz konusu bölgelerde üretim tesisi kurarak bu pazarlarda yer alma çalışmaları yapmaktadır. Çimento sektörümüzde yurtdışından finansman sağlayabilecek şirketlerin Orta ve Güney Afrika pazarında doğrudan yatırımlarla yer edinebileceğini öngörüyoruz. Ancak söz konusu bölgedeki yüksek risk faktörlerinin finansman sağlama konusunda en büyük engel olduğunu düşünüyoruz. Bununla birlikte son dönemde petrol fiyatlarının nispeten azalması sonrasında taşımacılık maliyetlerinde beklenen düşüşle sektör ihracatının yeniden canlanmasını bekliyoruz. Ayrıca en büyük ihracat pazarlarımız olan Suriye ve Irak ile ilgili olumlu gelişmelerin yaşanması durumunda, çimento sektörünün de bundan olumlu biçimde etkileneceğini öngörüyoruz.

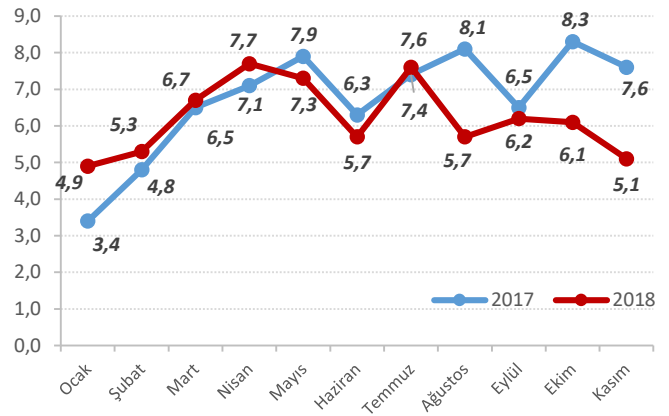
GÖSTERGELER

Şekil 1-Türkiye Çimento Üretimi (Milyon Ton)

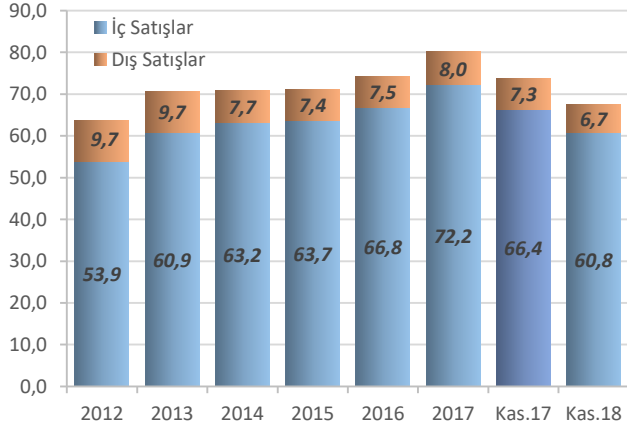
Kaynak: TÇMB

Şekil 2- Üretimde Aylara Göre Değişim (Milyon Ton)

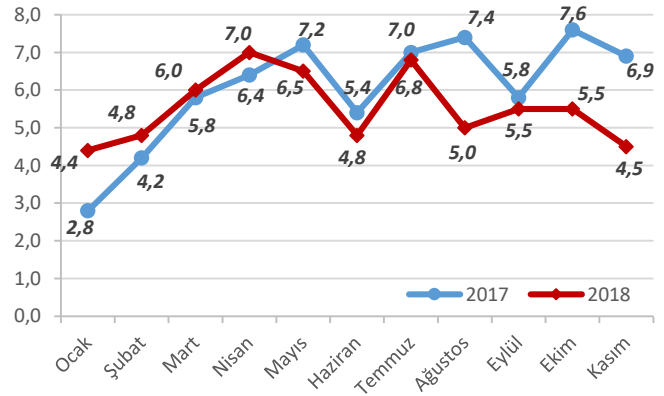
Kaynak: TÇMB

Şekil 3- Çimentoda İç ve Dış Satışlar (Milyon Ton)

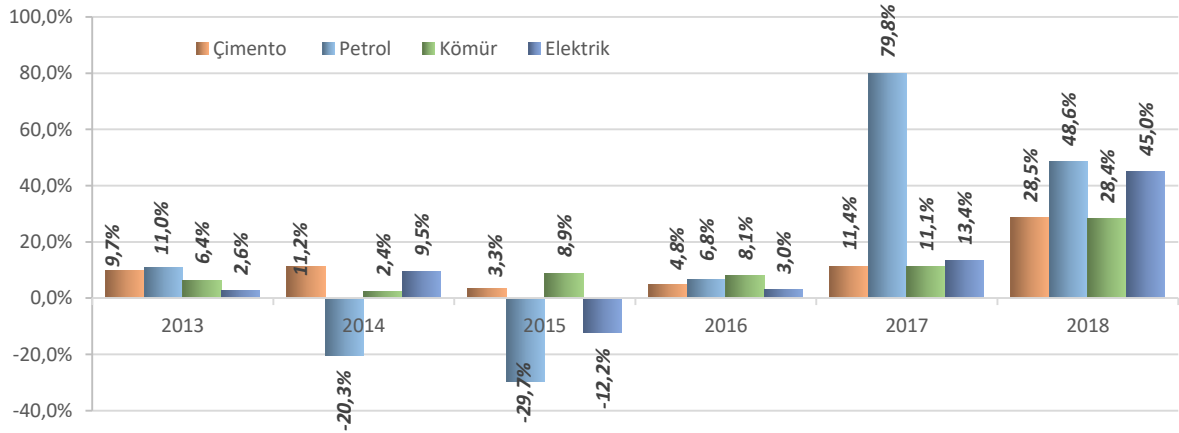
Kaynak: TÇMB

Şekil 4- İç Satışların Aylara Göre Değişim (Milyon Ton)

Kaynak: TÇMB

Şekil 5- Çimento ve Üretim Unsurlarındaki Fiyat Değişim Oranları (2013-2018)

Kaynak: TÜİK, EPDK, Hakedis.org

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Tahir Murat Kahveci – Kredi Derecelendirme Uzmanı

tahir@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
